

Picasso, Miró, Léger

modernismens mange stemmer

Fernand Léger, *Femme au bouquet*, 1924.
Oil on canvas, 65 x 50 cm. Donation of Geneviève and Jean Masurel in 1979.
LaM – Lille Métropole musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut
© Fernand Léger / Visa. Photo: Muriel Anselme.

LaM Lille Métropole
Musée d'art moderne,
d'art contemporain
et d'art brut

Udstillingen er udarbejdet i samarbejde med LaM
– Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art
contemporain et d'art brut, Villeneuve-d'Ascq, Frankrig.

ARoS

Niveau 5
05.04.–
28.09.2025

Picasso, Miró, Léger

modernismens mange stemmer

Niveau 5

Det sker kun sjældent, at publikum har mulighed for at opleve en så omfattende række betydningsfulde værker fra den vesteuropæiske modernisme i Danmark. Udstillingen *Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer* præsenterer mesterværker fra LaM – Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut – i dialog med vigtige lån fra Centre Pompidou og Musée Picasso i Paris.

Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer byder på en nuanceret læsning af denne afgørende tid i det 20. århundredes franske kunsthistorie. Ud over at vise værker af periodens 'mestre', introducerer den også værker af mindre kanoniske kunstnere for at udfordre de etablerede fortællinger, der findes fra og om tiden. Udstillingen på ARoS understreger den vesteuropæiske modernismes kompleksitet ved at dykke ned i flere af de mindre anerkendte kunstnere, der arbejdede med art brut, naivisme og spiritualistisk kunst, hvilket giver en enestående mulighed for at få dybere indsigt i modernismens mange strømninger og påvirkninger.

I dag, hvor disse værker betragtes som absolutte mesterværker, kan det være svært at forstå, at mange af disse enestående malerier blev skabt af unge kunstnere, der blev latterliggjort af pressen i begyndelsen af deres karrierer. Deres virke står stadig som et vidnesbyrd om den kreative friheds betydning og kunstens kraft.

Kunst i forandring. Verden fra 1909 til 1950

Kunsten er formet af forandring – og i årene 1900-1950 blev verden kastet ud i en række omvæltninger, der ændrede alt. To verdenskrige satte dybe spor i en hel generation, der oplevede krigens rædsler. Mennesket stod splittet mellem frygt og håb, mellem ødelæggelse og skabelse. Og midt i dette kaos opstod en kunstnerisk eksplosion uden sidestykke.

Det, vi i dag kalder modernismen, var ikke én samlet kunstnerisk bevægelse, men et mylder af stemmer, der hver især satte sit præg på perioden. Kubismen opløste det traditionelle perspektiv og afslørede, at verden kunne ses fra et utal af vinkler. Surrealismen åbnede døren til menneskets drømme og begær. Kunstnere satte spørgsmål ved selve livets mening og satte mennesket fri.

Men modernismens historie er mere end dens hovedstrømninger. *Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer* viser også de oversete stemmer: naivismens spontane kraft, spiritualismens mystik og art brut's rå, uskoledede udtryk, der udfordrede den etablerede kunstverden efter 2. Verdenskrig.

Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer samler dem alle. De kendte og de ukendte. Det voldsomme og det poetiske. De dristige eksperimenter og de oversete revolutioner. Udstillingen viser os, hvordan kriser skaber grundlag for nye ideer, og hvordan kunsten – bedre end noget andet – kan indfange både ofre og muligheder i en verden i opbrud.

André Bauchant (1874 – 1958, FR), *Le Styx*, 1939.olie på lærred 97 x 142 cm. Inv. 979.4.7 LaM - Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut © André Bauchant / VISDA 2025, foto / photo: Philip Bernard

Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer med elever?

Picasso, Miró, Léger, Klee, Braque og Modigliani. De største vesteuropæiske modernister på ARoS. Glæd dig. Glæd dine elever. Tag din historie-, dansk- eller billedkunst kollega med og få en unik indsigt i, hvordan perioden fra 1909 til 1950 blev udtrykt med pensel.

I kan bruge udstillingen som introduktion til jeres videre arbejde med modernismen. En hel unik introduktion. I en historiefaglig kontekst kan *Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer* være en række spændende visuelle kilder til at forstå kildebegrebet. Det malede værk som kilde til at forstå det 20. århundredes voldsomhed. *Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmers* fokus på de stemmer, der tilsammen udgør modernismen, kan også være en inspiration til jeres elevers udfordring af deres eget arbejde med billedfremstilling. I udstillingen støder I på Art brut, "rå kunst". Et begreb, der oprindeligt blev introduceret af kunstneren Jean Dubuffet til at beskrive kunst skabt uden for den etablerede akademiske tradition. Begrebet dækker blandt andet graffiti og naiv kunst – udtryksformer skabt af autodidakte kunstnere, ofte med en spontan og umiddelbar tilgang til det kreative.

Dubuffet skabte en stor samling af art brut, og i 1948 grundlagde han samlingen Compagnie de l'Art Brut. Her samlede han værker skabt af mennesker, der faldt uden for samfundets gængse normer, såsom sindslidende patienter og fængselsfanger. For Dubuffet var disse kunstnere ikke forurenede af kunstscolernes undervisning; i stedet var deres kunst udtryk for en ren og autentisk form, hvor følelser og indre impulser fik frit spil.

For Dubuffet var det art brut, der kunne bryde med etablerede normer og forandre samfundet. Efter 2. Verdenskrig mente han, at kulturen havde brug for en ny begyndelse. Art brut blev hans svar: En kunstform, der ikke blot udfordrede normerne, men som også kunne hjælpe med at opbygge en ny tidsalder, fri for de gamle ideologier, der få år forinden havde været skyld i ubegribelige ødelæggelser og millioner af dødsfald.

Måske kan dine elever bruge Dubuffets mission for kunsten til at kaste sig ud i egne projekter, hvor den rene og autentiske form er i fokus. Væk fra normer og rigtighedskultur og ned i følelserne og det impulsive.

Gennemgang af udstillingen

Picasso, Miró, Léger – modernismens mange stemmer er en tematisk udstilling, der via en relativ kronologisk ophængning viser jer eksempler på de mange udsagn, der udgør begrebet modernisme.

Udstillingen starter med det fælles for dem alle – nemlig tegningen. Dette tema efterfølges af ismerne – kubisme og purisme. I bevæger jer overfølgende videre til et fokus på naivistisk kunst, spirituel kunst, det instinktive og det, der måske ikke er kunst – nemlig art brut.

Tegningen

Tegningen var et uundværligt redskab for de moderne kunstnere – både som forstudie til malerier og som et eksperimenterende frirum. På det billige, lettilgængelige papir kunne de frit eksperimentere med nye teknikker – blyant, kul, collage – uden frygt for at fejle. I tegningerne ser vi, hvordan de skar en figur ind til benet, udforskede grænsen mellem form og opløsning og eksperimenterede med, hvordan ganske få streger og skygger kan fastholde et motiv.

Kubisme

Forestil dig et maleri, hvor verden ikke længere præsenteres som én enkel fortælling, men som en kalejdoskopisk sammensætning af vinkler og former. Kubisterne brød med traditionen og opløste motivet i geometriske former – et landskab eller et bord fyldt med genstande bliver til en kompleks mosaik af perspektiver, der alle eksisterer samtidig.

Georges Braque og Pablo Picasso skabte sammen kubismen. De vendte ryggen til den realistiske gengivelse af verden og opfandt en ny måde at male på. Gennembruddet ændrede ikke bare kunsten, men satte også et uudslætteligt præg på den vestlige maletradition. Kubismen blev en påmindelse om, at verden kan ses fra utallige vinkler – alt afhænger af, hvordan vi vælger at kigge.

Purisme

Efter 1. Verdenskrig opstod et stærkt behov for orden og klarhed i kunsten. Puristerne søgte væk fra krigens kaos og fandt inspiration i klassiske former, rene linjer og klare farver.

Moderne teknologi og industrielt design blev deres idealer, og maskinens rene æstetik, elegance og logiske opbygning var forbilledet for den nye kunst.

I værkerne træder de mekaniske linjer tydeligt frem. Hver form er gennemtænkt, hver farve velovervejet. Intet er tilfældigt – alt er skabt ud fra en stræben efter det perfekte.

Pablo Picasso (1881 - 1973, ES), *Femme au chapeau*, 1942
Oil on canvas, 73 x 60 cm. Donation of Geneviève and Jean Masurel in 1979
LaM - Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut
© Succession Picasso / VISDA 2025, foto / photo: Studio Lourmel

Naivistisk kunst

Ved slutningen af 1800-tallet opstod en kunstnerisk retning, der udfordrede de etablerede kunstakademiers stramme regler. Naivistiske kunstnere – som ikke udgjorde en samlet bevægelse, men snarere en række autodidakte skabere – fandt deres eget udtryk uden at have fået en formel kunstuddannelse. De malede verden, som de oplevede den, med en stærkt individuel tilgang og en forankring i folkelige kunstneriske traditioner.

Naivismens værker kendetegnes ved deres barnlige enkelhed, intuitive tilgang til gengivelsen af figurer og et perspektiv uden matematiske regler. Billederne emmer af spontanitet og umiddelbarhed, hvor proportioner og rumlige regler opløses til fordel for et stærkt personligt udtryk.

Spirituel kunst

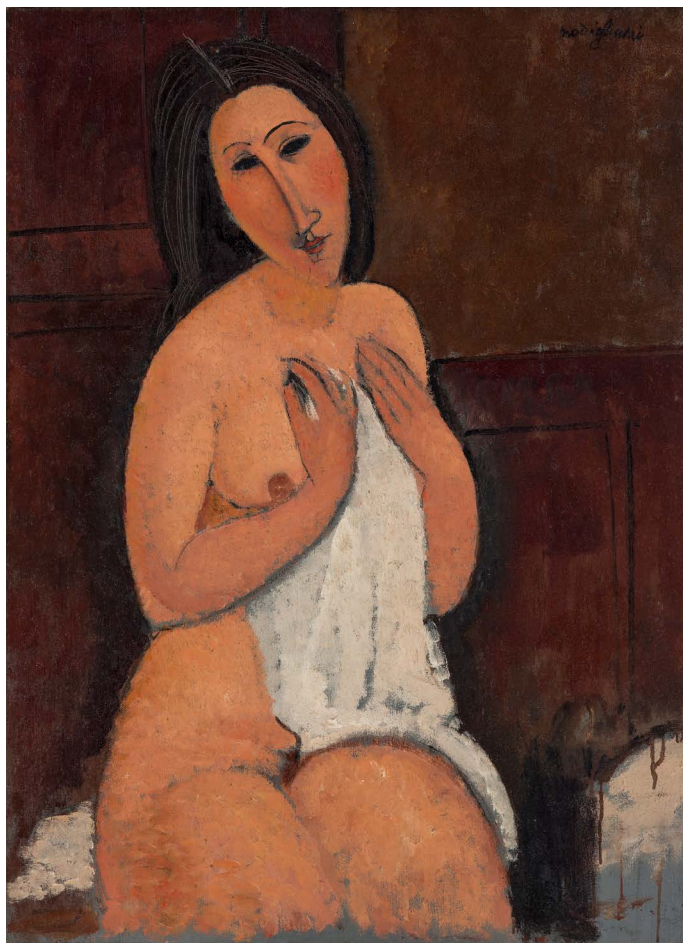
I slutningen af 1800-tallet begyndte en række kunstnere at skabe billeder, som de mente var styret af en højere kraft. De betragtede sig ikke blot som kunstnere, men som medier for ånder, der førte deres pensler. På hver deres måde var de i forbindelse med en spirituel skaberkraft, som formede deres værker.

Det instinktive

Efter 1. verdenskrig begyndte flere kunstnere at søge dybere ind i menneskets psykologi og følelser. I en tid, hvor verden stadig var ved at komme sig over krigens ødelæggelser, blev der skabt et rum for at udforske det, der lå uden for det rationelle og synlige. Kunstnerne vendte deres opmærksomhed mod underbevidstheden og lod drømme og tilfældigheder styre deres arbejde.

Efterkrigstidens modernisme

I årene efter 2. verdenskrig opstod en kunstnerisk bevægelse, der ville vende tilbage til skønheden og harmonien som en modreaktion på mellemkrigstidens søgen efter det kaotiske og irrationelle. Kunstnerne ønskede at skabe værker, der kunne bygge op i stedet for at rive ned, og som kunne tilbyde et alternativ med udgangspunkt i det skønne og det rene – en kontrast til den tumultariske tid, de havde gennemlevet.

Amedeo Modigliani (1885 - 1920, IT), *Nu assis à la chemise*, 1917
Oil on canvas. 92 x 67,5 cm. Donation of Geneviève and Jean Masurel in 1979
LaM - Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut
Foto / photo: Nicolas Dewitte / LaM

Menneskelig eksistens

Efterkrigstiden og starten på den kolde krig var en tid med store omvæltninger – både i samfundet og i kunsten. Mens nogle kunstnere fortsatte med at male abstrakt som en reaktion på krigens rædsler, valgte andre at udforske nye tanker om menneskets eksistens. Deres værker rummer tunge, eksistentielle temaer, der afspejler den angst og fremmedgørelse, mange følte i en usikker verden.

Eksistentialismen blev en central filosofi, og kunstnere brugte deres værker til at bearbejde og forstå menneskets vilkår. I stedet for at skabe smukke eller genkendelige scener, satte de fokus på individets indre kamp og ensomhed – og den menneskelige søgen efter mening.

Det nye fokus på eksistensen blev et redskab til at forstå de dybeste spørgsmål om livet, tro og vores plads i verden. Universelle spørgsmål, vi 75 år senere stadig gør os tanker om.

Besøg ARoS på egen hånd

Vi glæder os til at se jer i udstillingen. Tag eleverne og kollegaerne med og oplev de tydelige paralleller mellem den første halvdel af det 20. århundrede og den tid, vi lever i nu. Vi ser igen, hvordan krige, kriser, bekymringer over ny teknologi og en generel følelse af usikkerhed gør sig gældende på globalt plan.

Kunstnerne i denne udstilling arbejdede i en tid, der var præget af samfundsmæssige og politiske omvæltninger – men også af en blomstrende kunstnerisk eksperimenteren og risikovillighed. Som svar på en tid med store forandringer skabte de nye visuelle sprog, udfordrede gængse normer og søgte at udtrykke det uhåndgribelige.

Deres værker vidner om kunstens vedvarende evne til at udtrykke den menneskelige erfaring i al dens kompleksitet. Vi håber, I må få en rigtig god oplevelse af jeres besøg på resten af museet.

Hent færdselsregler til underskrivning [her](#)

- Gruppens leder er ansvarlig for, at museets regler overholdes, og at alle i gruppen er bekendt med disse.
- Gruppen færdes samlet under hele besøget under lærerens/lederens opsyn medmindre andet er aftalt.
- Færdsel på museet skal foregå roligt og under hensyn til museet øvrige gæster.
- Det er ikke tilladt at berøre værkerne.
- Henstillinger fra museets personale skal følges.
- At gruppen forholder sig i absolut stilhed i Your rainbow panorama
- Af hensyn til kunstværkernes sikkerhed, skal rygsække og større tasker anbringes i garderoben.
- Af hensyn til museets modtagelige gulve må grupper, der ønsker at tegne, kun benytte tørre materialer/farver.

Man er altid velkommen til at kontakte museets vagt/servicepersonale ved tvivlsspørgsmål, eller hvis man har behov for særlige aftaler.

Guidede rundvisninger

I kan booke guidede rundvisninger [her](#)